

JAN NERUDA (1834 - 1891)
BALADY A ROMANCE (1883)

Neruda, J.: Balady a romance, Orbis, Praha 1951, první vydání

Dílo obsahuje osmnáct převážně epických balad a romancí, ve kterých se autor vyjadřuje a hlásí k tradicím lidové poezie. V některých baladách se vyjadřuje k postavení českého národa a k jeho charakteru (například známá Romance o Karlu IV.).

Balady a romance:

- Balada pašijová
- Balada horská
- Balada dětská
- Balada česká
- Romance o Černém jezeře
- Romance o Karlu IV.
- Romance o jaře 1848
- Romance italská
- Romance helgolandská
- Balada zimní
- Balada stará - stará!
- Balada tříkrálová
- Romance štědrovečerní
- Balada májová
- Balada rajská
- Balada o duši Karla Borovského
- Balada o polce
- Balada o svatbě v Kanaán

Balada pašijová

Líčí Satanovu nespokojenost nad spasením světa obětováním Ježíše. Vyplývá najevo, že největšími muky pro Krista bylo vidět jak pod křížem trpí jeho matka.

Balada horská

Vypráví o síle a moci upřímné dětské lásky. Dítě ošetří Kristův obraz, který se druhý den zázračně vyléčí - na obraze nejsou vidět šrámy na Ježíšově těle.

Balada dětská

Malé, nemocné dítě spatří u svých nohou smrt - v dětské podobě. Ta dítě láká, aby šlo s ní. Paralelně je líčen obraz utrápené matky.

Balada česká

Příběh o rytíři Palečkovi, který se ocitl mezi lesními ženami a ty mu splnily jeho přání - po smrti vždy na jaře ožije na osm dní - jaro = nejkrásnější roční období, příroda se probouzí.

Romance o Černém jezeře

Černé jezero je zde popisováno jako tajemné místo, cesta do podsvětí, kam putují po smrti lidské duše.

Romance o Karlu IV.

Velice známá romance ukazující charakter českého národa. Na první pohled drsný, je nutné proniknout mu hlouběji pod kůži.

Romance o jaře 1848

Zde je popisováno krátké období po revoluci v roce 1848, kdy byl český národ na chvíli svobodný a bojovalo se za demokratické ideály.

Romance italská

Popisuje okamžik popravy mnicha, který bojoval za svobodu Itálie, kdy i samotný Kristus stál pod červeným praporem znamenajícím svobodu. Mnich opovrhoval soudci a označil je jako ty, kteří se zprotivili víře.

Romance helgolandská

Vypráví o otci, který chtěl zajistit dceři věno, a proto v noci navedl loď na útes a ráno ji vykradl. Ovšem velmi se divil, když v lodi našel mrtvého svého budoucího zetě.

Balada zimní

Čaroděj vzkřísí tři oběšence a chce, aby mu sloužili, ovšem zlo je potrestáno a další den již na stromě visí čtyři oběšenci.

Balada stará - stará!

Dialog mezi matkou a dcerou; dcera není spokojená s tím, že se narodila jako nemanželské dítě a chce svojí smrtí pod mlýnskými koly ukázat, kdo je svůdcem matky.

Balada tříkrálová

Zpočátku popisuje příchod tří králů k Ježíšovi a jejich vyjádření úcty, ale pak zpochybňuje jejich budoucí oddanost spasiteli - budou si chtít udržet vlastní moc.

Romance štědrovečerní

Líčí Petrův sen o venkovském uctívání Ježíška.

Balada májová

Dívka, která nemá milého, kouzlí a prosí svatou Petronilu, aby jí dala ženicha.

Balada rajska

V této baladě je satiricky ukázáno, že na světě nejsou žádné věrné ženy - svatá Eližběta, patronka věrných žen, již pět set let neviděla žádnou věrnou ženu.

Balada o duši Karla Borovského

Tři duše se chtěly dostat do ráje, dvě dobré a jedna hříšná - duše Karla Borovského. Ta se nakonec do ráje dostala také, a to, za svoji modlitbu k svatému Janu Nepomuckému.

Balada o polce

Romance na oslavu české polky jako národního tance. Popisuje, jak z nudného, neveselého města polka učinila město veselé a bavící se.

Balada o svatbě v Kanaán

Vypráví o biblickém příběhu jak Ježíš učinil svůj první zázrak - v Kanaán proměnil vodu ve víno.